

Головний редактор:

Клименко А. П.,
ректор Чорноморського національного
університету імені Петра Могили, д.т.н.,
професор, Заслужений діяч науки і
техніки України, Президент Асоціації
університетів України

Заступники головного редактора:

Федоренко В. Г.,
д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки
України, академік УАН
Смелянов В. М.,
д.держ.упр., професор, директор Інституту державного
управління Чорноморського національного
університету імені Петра Могили

Відповідальний секретар:

Кучеренко Г. Б.

Члени редакційної колегії:

Антонова А. В., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Бакуменко В. Д., д.держ.упр., професор, проректор з наукової роботи Академії муніципального управління
Бистряков І. К., д.е.н., професор, завідувач відділу ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»
Великий Ю. В., д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Гайдучук І. П., к.е.н., науковий співробітник науково-дослідної лабораторії менеджменту ФММ НТУУ «КПІ»
Горлачук В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Дацій Н. В., д.держ.упр., доцент, професор кафедри Академії муніципального управління
Дацій О. І., д.е.н., професор, заслужений працівник освіти України
Денисенко М. П., д.е.н., професор, професор кафедри Київського національного університету технологій та дизайну
Анджей Стельмах, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних систем Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Тадеуш Валлас, доктор політичних наук, професор, декан факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Джерзі Бабяк, доктор політичних наук, професор, заступник декану факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Івашова А. М., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри Академії митної служби України
Кальниш Ю. Г., д.держ.упр., с.н.с., професор кафедри парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при президентові України
Коваль Г. В., д.держ.упр., завідувач кафедри, професор кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Кузьменко О. Б., д.е.н., професор, заступник декана Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Курташвілі А. А., д.е.н., професор факультету Бізнестехнологій, Грузинський технічний університет (Тбілісі, Грузія), Академік і Віце-Президент Міжнародної Академії соціально-економічних наук, Міжнародної Академії політичного менеджменту, Міжнародної Академії Юридичних наук, дійсний член Нью-Йоркської Академії наук
Плеханов А. О., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри державної служби Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Савченко О. Ф., д.е.н., професор, професор кафедри Полтавського університету економіки та торгівлі
Сиченко В. В., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри Дніпровського державного аграрного університету
Сорока С. В., д.держ.упр., професор кафедри місцевого самоврядування, регіонального розвитку та політичної аналітики Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Сорока М. П., д.держ.упр., професор, народний депутат України
Федоренко С. В., доцент кафедри інформаційних систем і технологій ІПК ДСЗУ, академік академії будівництва України, к.т.н., доцент
Чорна А. О., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів оподаткування і підприємництва Вінницького інституту конструювання одягу та підприємництва

ІНВЕСТИЦІЇ:

ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 5 березень 2019 р.

Журнал засновано у січні 2002 року.
Виходить 2 рази на місяць.

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ЕКОНОМІКИ

*(наказ Міністерства освіти і науки України
№ 747 від 13.07.2015)*

ІНДЕКСАЦІЯ ВИДАННЯ В НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ:

- Index Copernicus (IC);
- SIS;
- Google Scholar.

Свідоцтво КВ № 23727-13567ПП від 17.12.2018 року
ISSN 2306-6814

Передплатний індекс: 23892

Адреса редакції:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Поштова адреса:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Телефон: (044) 223-26-28, 537-14-33

Тел./факс: (044) 458-10-73

E-mail: economy_2008@ukr.net

www.investplan.com.ua

Засновники:

**Чорноморський національний університет
імені Петра Могили,
ТОВ "ДКС Центр"**

Видавець:

ТОВ "ДКС Центр"

Передрукування дозволяється лише за згодою редакції.

Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Чорноморського національного університету імені Петра Могили 14.03.19 р.

Підписано до друку 14.03.19 р.

Формат 60x84 1/8, Ум. друк. арк. 31,1.

Наклад — 1000 прим.

Папір крейдований, друк офсетний.

Замовлення № 1403/1.

Віддруковано у ТОВ «ДКС Центр»

м. Київ, пров. Куренівський, 17

Тел. (044) 537-14-34

Головний редактор:

Клименко А. П.,
ректор Чорноморського національного
університету імені Петра Могили, д.т.н.,
професор, Заслужений діяч науки і
техніки України, Президент Асоціації
університетів України

Заступники головного редактора:

Федоренко В. Г.,
д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки
України, академік УАН
Ємельянов В. М.,
д.держ.упр., професор, директор Інституту держав-
ного управління Чорноморського національного
університету імені Петра Могили
Бистряков І. К.,
д.е.н., професор, завідувач відділу ДУ «Інститут
економіки природокористування та сталого роз-
витку НАН України»

Відповідальний секретар:

Кучеренко Г. Б.

Члени редакційної колегії:

Антонова А. В., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Антонов А. В., д.держ.упр., доцент кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Бакуменко В. Д., д.держ.упр., професор, проректор з наукової роботи Академії муніципального управління
Беглиця В. П., д.держ.упр., доцент, проректор з наукової роботи Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Великий Ю. В., д.е.н., професор Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Горлачук В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Дацій Н. В., д.держ.упр., доцент, професор кафедри Академії муніципального управління
Дацій О. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри Академії муніципального управління
Андрей Стельмах, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних систем Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Тадеуш Валлас, доктор політичних наук, професор, декан факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м. Познань, Польща)
Джерзі Бабяк, доктор політичних наук, професор, заступник декана факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Євтушенко О. Н., д.політ.н., професор, завідувач кафедри місцевого самоврядування, регіонального розвитку та політичної аналітики Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Івашова А. М., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри Академії митної служби України
Кальниш Ю. Г., д.держ.упр., с.н.с., професор кафедри парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при президентові України
Коваль Г. В., д.держ.упр., завідувач кафедри, професор кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Кузьменко О. Б., д.е.н., професор, заступник декана Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Кураташвілі А. А., д.е.н., професор факультету Бізнестехнологій, Грузинський технічний університет (Тбілісі, Грузія), Академік і Віце-Президент Міжнародної Академії соціально-економічних наук, Міжнародної Академії політичного менеджменту, Міжнародної Академії Юридичних наук, дійсний член Нью-Йоркської Академії наук
Міщенко К. С., к. н. з держ. упр., доцент кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України
Плеханов А. О., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри державної служби Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Савченко О. Ф., д.е.н., професор, професор кафедри Полтавського університету економіки та торгівлі
Сиченко В. В., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри Дніпровського державного аграрного університету
Сорока С. В., д.держ.упр., професор кафедри місцевого самоврядування, регіонального розвитку та політичної аналітики Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Сорока М. П., д.держ.упр., професор, народний депутат України
Стоян О. Ю., д.держ.упр., в.о. завідувача кафедри, доцент кафедри менеджменту Чорноморського національного університету імені Петра Могили

ІНВЕСТИЦІЇ:

ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 5 березень 2019 р.

Журнал засновано у січні 2002 року.

Виходить 2 рази на місяць.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ (наказ Міністерства освіти і науки України № 1528 від 29.12.2014)

ІНДЕКСАЦІЯ ВИДАННЯ В НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ:

- Index Copernicus (IC);
- SIS;
- Google Scholar.

Свідоцтво КВ № 23727-13567ПП від 17.12.2018 року
ISSN 2306-6814

Передплатний індекс: 23892

Адреса редакції:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Поштова адреса:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Телефон: (044) 223-26-28, 537-14-33

Тел./факс: (044) 458-10-73

E-mail: economy_2008@ukr.net

www.investplan.com.ua

Засновники:

Чорноморський національний університет імені Петра Могили, ТОВ "ДКС Центр"

Видавець:

ТОВ "ДКС Центр"

Передрукування дозволяється лише за згодою редакції.

Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Чорноморського національного університету імені Петра Могили 14.03.19 р.
Підписано до друку 14.03.19 р.

Формат 60x84 1/8, Ум. друк. арк. 31,1.

Наклад — 1000 прим.

Папір крейдований, друк офсетний.

Замовлення № 1403/1.

Віддруковано у ТОВ «ДКС Центр»

м. Київ, пров. Куренівський, 17

Тел. (044) 537-14-34

© ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД, 2018

ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 5 березень 2019 р.

У НОМЕРІ:

Економічна наука

Журавка Ф. О., Журавка О. С., Небаба Н. О.

Проблемні аспекти сталого розвитку вітчизняного ринку страхування життя в умовах глобалізації 5

Гринчук Ю. С., Коваль Н. В.

Нормативно-правове забезпечення формування та реалізації державної регіональної політики 9

Мищенко Л. О., Мищенко Д. А.

Система соціального партнерства на місцевому рівні як напрям розвитку соціально-культурної сфери в Україні 16

Кизенко О. О.

Систематизація маркерів ефективності бізнесу в системі стратегічного контролінгу підприємства 21

Гнатєва Т. М., Лівінський А. І.

Методологічне забезпечення виробничого потенціалу підприємств аграрного виробництва 25

Меліхова Т. О., Чакалова Н. С., Середенко Т. С.

Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством 32

Гамова О. В., Козачок І. А., Федоренко Т. С.

Оцінка фінансового стану та розробка програми аудиту запасів на ПАТ ПВП "КРИВБАСВИБУХПРОМ" 42

Подмешальська Ю. В., Косяк А. В.

Удосконалення методики аудиту собівартості реалізованої продукції 51

Сідина А. П.

Перспективи розвитку готельно-ресторанної індустрії України: теорія, практика, інновації розвитку 58

Городко М. В.

Методичні підходи до оцінки ефективності управління логістичною системою молокопереробних підприємств 63

Будько І. Р.

Інституціональні проблеми розвитку сектора вищої освіти у Україні 68

Державне управління

Ігнатенко О. П.

Застосування інвестиційних інструментів на місцевому рівні 74

Голтвенко О. В., Марова С. Ф.

Шляхи управління інноваційним розвитком приморських територій як соціо-еколого-економічних систем 80

Мошенський С. З., Нонік В. В., Сергієнко І. Г.

Національне агентство з питань запобігання корупції як ключовий орган державної влади у системі побудови інституту доброчесності суб'єктів державного управління 85

Чукот С. А., Ціццюра Т. М.

Кращі європейські та українські практики надання електронних послуг для вразливих верств населення 91

Зима І. Я.

Соціальні програми корпорацій та заходи в сфері охорони здоров'я 98

Акімов О. О.

Робастність системи професійної діяльності державних службовців: системогенезний контекст 104

Акімова Л. М.

Державне управління як суб'єкт забезпечення економічної безпеки України: сутність та зміст 110

Борис О. П.

Державне регулювання норм дислокації пожежно-рятувальних підрозділів в Україні 116

Васильєв І. О., Тищенко В. О., Прусський А. В., Єременко С. А.

Управління пожежними та техногенними ризиками 122

Кріпак А. П.

Партисипативна модель стратегічного розвитку територіальної громади як інструмент забезпечення її спроможності 127

Балашов Д. В.

Передумови ефективного впровадження бренду міста в Україні: державно-управлінський аспект 134

Кравченко О. В.

Формування інформаційних потоків у системі державного управління 138

Ломакіна Т. А.

Наукові підходи до визначення поняття "державна комунікація" 143

Балан М. І.

Державно-управлінські засади забезпечення суспільно-політичної стабільності 152

INVESTYTSIYI: PRAKTYKA TA DOSVID

№ 5 / 2019

CONTENTS:

Economy

Zhuravka F., Zhuravka O., Nebaba N.

PROBLEM ASPECTS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE DOMESTIC MARKET IN INSURANCE OF LIFE IN GLOBALIZATION CONDITIONS 5

Grynychuk Yu., Koval N.

REGULATORY AND LEGAL PROVISIONS OF ESTABLISHMENT AND IMPLEMENTATION OF THE STATE REGIONAL POLICY 9

Mishchenko L., Mishchenko D.

THE SYSTEM OF SOCIAL PARTNERSHIP AT THE LOCAL LEVEL AS A DIRECTION OF DEVELOPMENT OF THE SOCIO-CULTURAL SPHERE IN UKRAINE 16

Kyzenko O.

SYSTEMATIZATION OF BUSINESS PERFORMANCE MARKERS IN THE ENTERPRISE STRATEGIC CONTROLLING SYSTEM 21

Hnatieva T., Livinskii A.

METHODOLOGICAL PROVIDER OF MANUFACTURING POTENTIAL OF AGRICULTURAL PRODUCTION ENTERPRISES 25

Melikhova T., Chakalova N., Seredenko T.

IMPROVEMENT OF METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF AUDIT OF OPERATIONS WITH CASH AND CASH WITHIN THE BANK FOR IMPROVEMENT OF EFFICIENCY OF BUSINESS MANAGEMENT 32

Gamova O., Kozachok I., Fedorenko T.

AN ESTIMATION OF THE FINANCIAL STATE AND DEVELOPMENT OF PROGRAM OF AUDIT OF SUPPLIES ARE ON AN ENTERPRISE 42

Podmeshalska Yu., Kosyak A.

IMPROVEMENT OF THE METHODOLOGY FOR AUDITING THE COST OF SOLD PRODUCTS 51

Sidyna L.

PROSPECTS FOR DEVELOPMENT OF HOTEL-RESTAURANT INDUSTRIAL UKRAINE: THE THEORY, PRACTICE, INNOVATION OF DEVELOPMENT 58

Horodko M.

METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF MANAGEMENT OF THE LOGISTICS SYSTEM OF DAIRY PROCESSING ENTERPRISES 63

Budko I.

INSTITUTIONAL PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION SECTOR IN UKRAINE 68

Public administration

Ignatenko O.

USING OF INVESTMENT INSTRUMENTS AT LOCAL LEVEL 74

Goltvenko O., Marova S.

WAYS OF MANAGEMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF PRIMARY TERRITORIES AS SOCIO-ECOLOGICAL AND ECONOMIC SYSTEMS 80

Moshenskyi S., Nonik V., Serhiienko I.

THE NATIONAL AGENCY FOR THE POWER SUPPLY OF THE CORRUPTION AS A KEY ORGANS OF THE POWER SUPPLY IN THE SYSTEM OF THE SUBJECT OF THE INSTITUTE OF GOOD HEALTH 85

Chukut S., Tsipsiura T.

THE BEST OF THE EUROPEAN AND UKRAINIAN PRACTICE OF PROVIDING ELECTRONIC SERVICES TO VULNERABLE POPULATIONS 91

Zyma I.

SOCIAL PROGRAMS OF CORPORATIONS AND ACTIVITIES IN THE FIELD OF HEALTH CARE 98

Akimov O.

THE ROBUSTNESS OF THE SYSTEM OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF PUBLIC EMPLOYEES: SYSTEMOGENESICAL CONTEXT ... 104

Akimova L.

STATE MANAGEMENT AS A SUBJECT OF PROVIDING ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE: SITUATION AND CONTENT 110

Boris O.

STATE REGULATION OF NORMAL DISSOLUTION OF FIRE-RELATED SUBSIDIES IN UKRAINE 116

Vasyliiev I., Tyshchenko V., Pruskyi A., Yeremenko S.

MANAGEMENT OF FIRE AND DISASTER RISK FACTORS 122

Kripak A.

PARTICIPATIVE MODEL OF THE STRATEGIC DEVELOPMENT OF THE TERRITORIAL GROMADA AS AN INSTRUMENT FOR PROVIDING ITS CAPACITY 127

Balashov D.

PREREQUISITES OF EFFECTIVE IMPLEMENTATION OF THE CITY BRAND IN UKRAINE: STATE-ADMINISTRATIVE ASPECT ... 134

Kravchenko O.

FORMATION OF INFORMATION FLOWS IN THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM 138

Lomakina T.

SCIENTIFIC APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE TERM "GOVERNMENT COMMUNICATION" 143

Balan M.

STATE-MANAGEMENT PRINCIPLES OF PROVISION SOCIAL AND POLITICAL STABILITY 152

Л. М. Акімова¹,
к. е. н., доцент, заслужений працівник освіти України, доцент кафедри
фінансів і природокористування, Національний університет водного
господарства та природокористування

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.110

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК СУБ'ЄКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ

L. Akimova,
Ph.D. in Economics, Associate Professor, Honored Worker of Education of Ukraine,
Associate Professor of Finance and Economics of Nature Management Department,
National University of Water and Environmental Engineering, Rivne, Ukraine

STATE MANAGEMENT AS A SUBJECT OF PROVIDING ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE:
SITUATION AND CONTENT

У статті наведено дефініції понять "державне управління", "економічна безпека", а також надано власні трактування цих понять. Визначено, що термін "державне управління" використовується в двох площинах: у широкому та вузькому розумінні. Окреслено, що під економічною безпекою держави варто розуміти комплекс заходів та дій, які здійснює апарат державного управління для захисту економіки країни від негативних ендогенних та екзогенних чинників. Визначено, що нормативно правові акти регулюють питання економічної безпеки, а деякі з них визначають відповідальність за недотримання та перешкоджання ефективному та стабільному розвитку економіки країни. Знайдено відмінності між міністерствами функціонального типу та галузевими відомствами. Виявлено, що до об'єктів економічної безпеки України відносяться не тільки держава, її економічна система і всі її природні багатства, але і суспільство з усіма його Інститутами, й особистість, а суб'єктами економічної безпеки Української держави є: функціональні і галузеві міністерства і відомства, податкові і митні служби, банки, біржі, фонди і страхові компанії, відповідні комітети, а також виробники і продавці продукції, робіт і послуг, об'єднання споживачів.

The article presents the definitions of the concepts "public administration", "economic security", as well as its own interpretations of these concepts. It is determined that the term "public administration" is used in two planes: in a broad and narrow sense. It has been determined that the economic security of a state should be understood as a set of measures and actions that the state administration apparatus carries out to protect the country's economy from negative endogenous and exogenous factors. It was determined that the regulatory legal acts regulate the issues of economic security, and some of them determine the responsibility for non-compliance and hindering the effective and stable development of the country's economy. Differences have been found between ministries of functional type and sectoral departments. It has been revealed that not only the state, its economic system and all its natural wealth, but also society with all its institutions and personality belong to the objects of economic security of Ukraine, and the subjects of economic security of the Ukrainian state are: functional and sectoral ministries and departments, tax and customs services, banks, stock exchanges, funds and insurance companies, relevant committees, as well as manufacturers and sellers of products, works and services, associations of consumers.

In turn, it should be noted that economic security is closely related to macroeconomic, political, social, military and other types of security, which suggests the importance of this aspect. Public

¹ ORCID: 0000-0002-2747-2775

administration is one of the important subjects of economic security of any country in the world, which is interested in the stable and effective development of the national economy.

Thus, as a result of the study, we can see that today a favorable legal and regulatory field has been created to protect the economy of Ukraine. The leading role in this process is played by the state administration apparatus, which ensures the stable development of various spheres of public life. It is precisely because the state administration is the subject of ensuring the economic security of Ukraine — the country's economy is under constant supervision and control by the state authorities, and this in turn makes it possible to respond promptly and suddenly to the negative impact of various risks to ensure the economic security of the country.

Ключові слова: державне управління, економічна безпека, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство Фінансів України, Державна служба статистики України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство інфраструктури України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство функціонального типу, галузеве відомство.

Key words: public administration, economic security, Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine, Ministry of Finance of Ukraine, State Statistics Service of Ukraine, Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine, Ministry of Infrastructure of Ukraine, Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, ministry of functional type, branch office.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах господарювання важливого значення набуває питання державного управління, зокрема, його ефективного функціонування, адже воно є невід'ємною складовою в процесі забезпечення економічної безпеки України. В свою чергу слід зазначити, що економічна безпека тісно пов'язана з макроекономічною, політичною, соціальною, воєнною та іншими видами безпеки, що наводить на думку, щодо важливості даного аспекту. Державне управління є одним із важливих суб'єктів економічної безпеки будь-якої країни світу, котра зацікавлена в стабільному та ефективному розвитку національної економіки. Оскільки саме апарат державного управління врегулює питання економічної безпеки, то ми вважаємо, що варто розглянути його основні характеристики та вплив який він здійснює на економічну безпеку держави.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження в сфері визначення державного управління як суб'єкта забезпечення економічної безпеки України, зокрема, визначення сутності та змісту знайшли своє відображення в працях таких науковців: М.М. Бурбика, С.Д. Гелей, З.В. Гбур, С. Дзюбик, В.І. Загуменник, В.І. Косик, А.В. Лисачок, І.П. Мігус, О.І. Міняйло, С. Онишко, О. Ривак, С.М. Рутар, А.В. Солонар, Г. Старостенко, Т. Поснова, В.В. Проценко, Ю.М. Уманців, К.Д. Янішевська.

Однак їх дослідження перебувають в сфері визначення загальних теоретичних засад функціонування економіки, зокрема саме це зумовило актуальність цього дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою дослідження є державне управління як суб'єкта забезпечення економічної безпеки України, зокрема визначення сутності та змісту.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У сучасній економічній теорії відсутнє єдине трактування поняття "державне управління" та "економічна безпека", ми вважаємо, що варто розглянути різні підходи щодо розгляду даних понять.

Науковці М.М. Бурбика, А.В. Солонар, К.Д. Янішевська розглядають це поняття в двох площинах: державне управління в широкому розумінні — це сукупність усіх видів діяльності усіх органів держави, тобто означає фактично всі форми реалізації державної влади в цілому; державне управління у вузькому розумінні — це сукупність видів діяльності державних органів, між якими певним чином розподілені різні види діяльності держави [2].

На думку В.І. Загуменник та В.В. Проценко, державне управління (англ., public administration) є видом діяльності держави, здійснення управлінського організуючого впливу шляхом використання повноважень виконав-

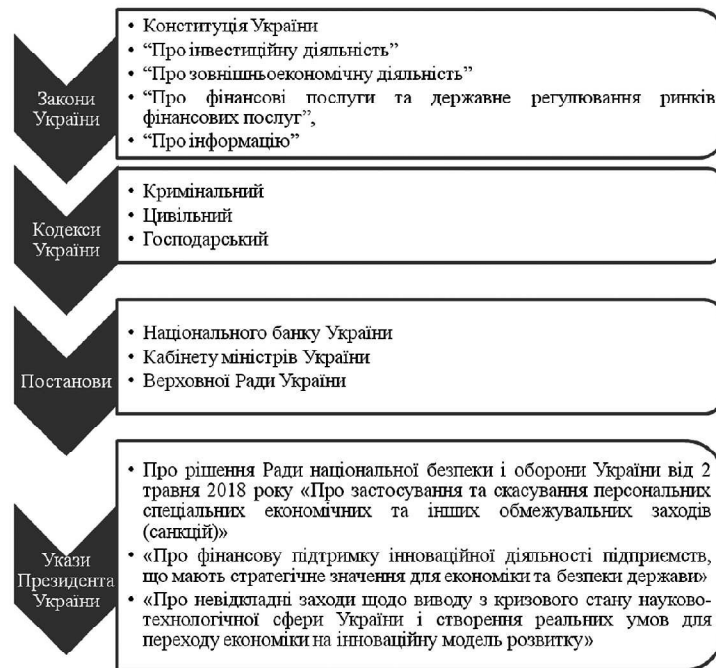

Рис. 1. Нормативно правове забезпечення економічної безпеки в Україні

Джерело: складено автором на основі [1, с. 22—23; 6; 7; 18—20].

чої влади через організацію виконання законів, здійснення управлінських функцій з метою комплексного соціально-економічного та культурного розвитку держави, її окремих територій, а також забезпечення реалізації державної політики у відповідних сферах суспільного життя, створення умов для реалізації громадянами їх прав і свобод [5].

Дослідники С. Д. Гелей та С. М. Рутар розуміють під державним управлінням ' управління суспільством і окремими його елементами (групами, організаціями, інститутами) у різних суспільних сферах з метою забезпечення реалізації основних суспільних і державних цілей [3].

Відповідно до Указу Президента України "Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні" від 22. 07. 1998 № 810/98 державне управління — вид діяльності держави, що полягає у здійсненні нею управлінського, тобто організуючого впливу на ті сфери і галузі суспільного життя, які вимагають певного втручання держави шляхом використання повноважень виконавчої влади. В той же час державне управління здійснюється і за межами функціонування виконавчої влади, наприклад, на рівні державних підприємств, установ і організацій. Завдяки цьому поняття "державне управління" за змістом є ширшим, ніж поняття "виконавча влада" [15].

На нашу думку, під державним управлінням потрібно розуміти комплекс заходів, що здійснює апарат державного управління з метою досягнення ефективного та стабільного соціально-економічного та політичного розвитку країни.

Окрім цього, варто також розглянути дефініції поняття "економічна безпека".

Науковець Л.М. Акімова вважає, що економічна безпека сприяє створенню надійної та забезпеченої всіма необхідними засобами держави, захищеності на-

ціонально-державних інтересів у сфері економіки [1, с. 19—21].

На думку С. Дзюбик та О. Ривак, економічна безпека держави — це такий стан економіки та інститутів влади, за якого забезпечується гарантований захист національних інтересів, гармонійний, соціально орієнтований розвиток країни у цілому, достатній економічний та оборонний потенціал навіть за найнесприятливіших варіантів розвитку внутрішніх та зовнішніх процесів [4].

Г. Старостенко, С. Онишко та Т. Поснова стверджують, що економічна безпека — це складна багатофакторна динамічна система, що виражається в її масштабах, структурі і технічному рівні, за яких вона здатна створювати матеріальні та фінансові ресурси, що є достатніми, по-перше, для захисту національних інтересів у внутрішньополітичній, міжнародній, інформаційній, екологічній сферах, у сфері здоров'я людей, захисту від тероризму, корупції тощо, а по-друге, для забезпечення рівня та якості життя населення, що гарантує можливість підтримки соціального миру та суспільної стабільності, а також створює умови для економічного зростання [16].

Ми вважаємо, що під економічною безпекою держави варто розуміти комплекс заходів та дій, які здійснює апарат державного управління для захисту економіки країни від негативних ендегенних та екзогенних чинників.

На сьогодні для ефективного забезпечення економічної безпеки в Україні створене позитивне нормативно правове поле. Воно складається з нормативно законодавчих актів, кодексів, указів, постанов (рис. 1).

З рисунка 1 ми можемо побачити, що сприятливе нормативно правове поле для забезпечення економічної безпеки в Україні складається з:

— Законів України (Конституція України, "Про інвестиційну діяльність", "Про зовнішньоекономічну діяльність", "Про фінансові послуги та державне регу-

лювання ринків фінансових послуг", "Про інформацію" [1, с. 22];

— Кодексів України (Кримінальний, Цивільний, Господарський) [1, с. 22];

— Постанов (Національного банку України, Кабінету міністрів України, Верховної ради України) [1, с. 23];

— Указів Президента України (Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 травня 2018 року "Про застосування та скасування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)", Про фінансову підтримку інноваційної діяльності підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави", "Про невідкладні заходи щодо виводу з кризового стану науково-технологічної сфери України і створення реальних умов для переходу економіки на інноваційну модель розвитку") [7].

Всі вищезазначені нормативно правові акти регулюють питання економічної безпеки, а деякі з них визначають відповідальність за недотримання та перешкодження ефективному та стабільному розвитку економіки країни.

Зважаючи на потужну нормативно правову базу варто визначити основні об'єкти та суб'єкти, які складають основу економічної безпеки країни. До об'єктів економічної безпеки України відносяться не тільки держава, її економічна система і всі її природні багатства, але і суспільство з усіма його Інститутами, й особистість [17]. Суб'єктами економічної безпеки Української держави є: функціональні і галузеві міністерства і відомства, податкові і митні служби, банки, біржі, фонди і страхові компанії, відповідні комітети, а також виробники і продавці продукції, робіт і послуг, об'єднання споживачів. Недержавні центри громадського контролю тощо.

Пропонуємо розглянути детальніше спектр їхньої дії та взаємодії між собою з метою націленості на досягнення спільного результату ' захисту економіки країни від негативного зовнішнього та внутрішнього впливу. В сучасній системі господарювання наявні два типи міністерств та відомств:

— функціонального типу (Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство Фінансів України, Державна служба статистики України тощо);

— галузевого типу (Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство інфраструктури України, Міністерство аграрної політики та продовольства України тощо).

Міністерства функціонального типу виконують певні функції, що стосується підприємств незалежно від галузі їх діяльності.

Галузеві відомства здійснюють координацію діяльності підприємств та організацій лише певних галузей економіки, а також виконують таку важливу функцію як власники майна щодо підпорядкованих їм галузей підприємств та організацій державних форм власності.

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує:

— формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі, державну промислову політику, державну інвестиційну політику, державну зовнішньоекономічну політику, державну

політику у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, управління об'єктами державної власності, розвитку підприємництва, державно-приватного партнерства, інтелектуальної власності, туризму та курортів (крім здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туризму та курортів), державних та публічних закупівель, а також державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів;

— формування та реалізацію державної політики у сфері державної статистики, державного матеріального резерву, експортного контролю;

— формування державної політики у сфері захисту прав споживачів, державної політики з контролю за цінами, державної регуляторної політики та державної політики з питань ліцензування, дозвільної системи, нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

— реалізацію державної політики у сфері організації та контролю за виготовленням цінних паперів, документів суворої звітності [10].

У свою чергу Міністерство фінансів є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику, державну політику у сфері організації та контролю за виготовленням цінних паперів, документів суворої звітності, бухгалтерського обліку, випуску і проведення лотерей, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю, казначейського обслуговування бюджетних коштів, запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та забезпечує формування єдиної державної податкової, митної політики, державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску, державної політики у сфері видобутку, виробництва, використання та зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння, їх обігу та обліку [13].

Державна служба статистики України забезпечує проведення в життя державної політики в галузі статистики, створення і належне функціонування загальнодержавної системи економіко-статистичної інформації на території України.

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексах (далі ' паливно-енергетичний комплекс), а також забезпечує формування державної політики у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання [11].

Міністерство інфраструктури України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну

політику у сферах автомобільного, залізничного, морського та річкового транспорту, надання послуг поштового зв'язку, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері авіаційного транспорту та використання повітряного простору України, розвитку, будівництва, реконструкції та модернізації інфраструктури авіаційного, морського та річкового транспорту, дорожнього господарства, навігаційно-гідрографічного забезпечення судноплавства, торговельного мореплавства, з питань безпеки на автомобільному транспорті загального користування, міському електричному, залізничному, морському та річковому транспорті, а також державного нагляду (контролю) за безпекою на автомобільному транспорті загального користування, міському електричному, залізничному, морському та річковому транспорті (крім сфери безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості) [12].

Міністерство аграрної політики та продовольства України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує:

— формування та реалізує державну аграрну політику, державну політику у сферах сільського господарства та з питань продовольчої безпеки держави, охорони прав на сорти рослин, тваринництва, насінництва та розсадництва;

— формування та реалізацію державної політики у сферах рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства та безпеки мореплавства суден флоту рибного господарства, лісового та мисливського господарства, ветеринарної медицини, безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, у сферах карантину та захисту рослин, у сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів;

— формування державної політики у сфері нагляду (контролю) у системі інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу [9].

Окрім вищезазначених відомств, існують також фіскальні і митні служби. Державна фіскальна служба України (далі — ДФС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі — єдиний внесок), державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску [8].

Банки в свою чергу представляють собою юридичну особу, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків [14].

Біржа є постійно діючим ринком на якому наявні певні взаємозамінні товари наприклад цінні папери. В свою чергу дана структура передбачає свободу товарного виробництва, конкуренції та цін.

Фондові біржі дозволяють людям заробляти на цінних паперах, також виступають регуляторами при різних махінаціях на біржі.

Страхові компанії в свою чергу надають страхові послуги щодо мінімізації ризиків, які можуть бути спричинені діяльністю або бездіяльністю осіб.

Виходячи з цього можна підсумувати, що всі вищевказані міністерства, відомства, організації мають за мету захист економіки країни від загрозливого негативного впливу, який перешкоджає ефективному та стабільному розвитку економіки країни, тобто регулюють питання забезпечення економічної безпеки України.

ВИСНОВКИ

Отже, з вищепроведеного дослідження ми можемо побачити, що створене сприятливе нормативно правове поле для захисту економіки України. Провідну роль в цьому процесі відіграє саме апарат державного управління, тобто він забезпечує стабільний розвиток різних сфер суспільного життя. Саме тому, що державне управління виступає суб'єктом забезпечення економічної безпеки України, економіка країни знаходиться під постійним наглядом та контролем з боку органів державної влади, що надає можливість вчасного та раптового реагування на негативний вплив.

Література:

1. Акімова Л. Державне регулювання фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання / Л. Акімова, А. Лисачок // ДП "Видавничий дім "Персонал" (5). — 2017. — С. 16—28.
2. Бурбика М.М., Солонар А.В., Янішевська К.Д. Адміністративне право України: навч. посібн. Суми: видавничо-виробниче підприємство "Мрія", 2015. — 358 с. URL: https://pidruchniki.com/79625/pravo/derzhavne_upravlinnya
3. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політологія: навч. посіб. — Львів: Світ. — 2001. — 384 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-2322.html>
4. Дзюбик С., Ривак О. Основи економічної теорії: навч. посіб. К. 2014. URL: Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.com/14210923/politekonomiya/ekonomichna_bezpeka_derzhavi
5. Загуменник В. І., Проценко В. В. Державне управління та виконавча влада в Україні: навч. посіб. Київ. Поліграфіст. 2015. 295 с. URL: https://pidruchniki.com/84661/pravo/derzhavne_upravlinnya
6. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1262018-24150>
7. Офіційний сайт Національної академії наук України. URL: <http://ndipzir.org.ua/archives/327>
8. Положення про Державну фіскальну службу України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-p>
9. Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1119-2015-p>

10. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-p>

11. Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2017-p>

12. Положення про Міністерство інфраструктури України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-p>

13. Положення про Міністерство фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua/page/polozhennja-pro-ministerstvo-finansiv-ukraini>

14. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 №2121-III. дата оновлення: від 09.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

15. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України 22.07.1998 № 810/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/6366>

16. Старостенко Г., Онишко С., Поснова Т. Національна економіка: навч. посіб. — К. Ліра-К. 2011. URL: ресурсу: http://pidruchniki.com/1344061444697/ekonomika/natsionalna_ekonomika_ekonomichna_bezpeka

17. Уманців Ю. М., Мінняло О. І., Косик В. І. Механізм економічної політики: навч. посібн. Івано-Франківськ. 2010. 436 с. URL: https://pidruchniki.com/18210712/ekonomika/obyekti_predmet_ekonomichnoyi_bezpeki

18. Акімова Л.М. Інструменти та діагностика умов забезпечення економічної безпеки держави інструментами державного управління. Інвестиції: практика та досвід. — 2018. — № 18. — С. 62—66.

19. Акімова Л.М. Імплементация міжнародного досвіду державного управління забезпеченням економічної безпеки держави в Україні. Інвестиції: практика та досвід. — 2018. — № 19. — С. 94—98.

20. Акімова Л. М. Аналіз тенденцій розвитку економіки держави та їх вплив на економічну безпеку України. Інвестиції: практика та досвід. — 2018. — № 20. — С. 71—75.

21. Акімова Л.М. Вплив фінансових компаній на фінансово-економічну безпеку держави: міжнародний досвід. Інвестиції: практика та досвід. — 2018. — № 21. — С. 95—100.

References:

1. Akimova, L. and Lysachok, A. (2017), "State regulation of financial and economic safety of subjects of economic activity", DP Publishing House Personnel, vol. 5, pp. 16—28.

2. Burbyka, M.M. Solonar, A.V. and Yanishevskaya, K.D. (2015), *Administrativne pravo Ukrainy [Administrative Law of Ukraine]*, Mriia, Sumy, Ukraine.

3. Helei, S.D. and Rutar, S.M. (2001), *Politolohiia [Politics]*, Svit, Lviv, Ukraine.

4. Dziubyk, S. and Ryvak, O. (2014), *Osnovy ekonomichnoi teorii [Fundamentals of Economic Theory]*, Kyiv, Ukraine.

5. Zahumennyk, V. I. and Protsenko, V. V. (2015), *Derzhavne upravlinnia ta vykonavcha vlada v Ukraini [State Administration and Executive Power in Ukraine]*, Polihrafist, Kyiv, Ukraine.

6. The official site of the President of Ukraine (2018), available at: <https://www.president.gov.ua/documents/1262018-24150> (Accessed 10 February 2019).

7. The official site of National Academy of Sciences of Ukraine (2018), available at: <http://ndipzir.org.ua/archives/327> (Accessed 12 February 2019).

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), Regulation "On the State Fiscal Service of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-p> (Accessed 10 February 2019).

9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), Regulation "On the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1119-2015-p> (Accessed 10 February 2019).

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), Regulation "On the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine", available at: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-p> (Accessed 10 February 2019).

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), Regulation "On the Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2017-p> (Accessed 11 February 2019).

12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), Regulation "On the Ministry of Infrastructure of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-p> (Accessed 12 February 2019).

13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), Regulation "On the Ministry of Finance of Ukraine", available at: <https://www.minfin.gov.ua/page/polozhennja-pro-ministerstvo-finansiv-ukraini> (Accessed 12 February 2019).

14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2000), The Law of Ukraine "About banks and banking activities", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (Accessed 12 February 2019).

15. President of Ukraine (1998), Decree "On Measures to Implement the Concept of Administrative Reform in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/6366> (Accessed 12 February 2019).

16. Starostenko, H. Onyshko, S. and Posnova, T. (2011), *Natsionalna ekonomika [National Economy]*, Lira-K, Kyiv, Ukraine.

17. Umantsiv, Yu. M. Miniailo, O. I. and Kosyk, V. I. (2010), *Mekhanizm ekonomichnoi polityky [Mechanism of economic policy]*, Ivano-Frankivsk, Ukraine.

18. Akimova, L. (2018), "Instruments and diagnostics of conditions for ensuring economic security of the state by means of public administration", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 18, pp. 62—66.

19. Akimova, L. (2018), "Implementation of international experience of state management of ensuring the economic security of the state in Ukraine", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 19, pp. 94—98.

20. Akimova, L. (2018), "Analysis of trends in the development of the state economy and their impact on Ukraine's economic security", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 71—75.

21. Akimova, L. (2018), "The influence of financial companies on the financial and economic security of the state: international experience", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 21, pp. 95—100.

Стаття надійшла до редакції 13.02.2019 р.